

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

SZOLNOKI JÁRÁSI HIVATAL

Ügyiratszám: JN-07/55/00655-9/2017

Ügyintéző: Vincze Katalin

Telefon: 06/20-434-7679

Tárgy: károsító helyzet-jelentés

Hiv. szám:

Melléklet: -

Jász-Nagykun-Szolnok megye növény-egészségügyi helyzetkép

2017. 07. 01. - 2017. 07. 15. között

Időjárás: Júliusban folytatódott a nyári kánikula. A nappali középhőmérséklet 30 °C körül alakult, záporok, zivatarok csak elvétve alakultak ki, de összefüggő nagy területeket érintő esőzések nem zavarták meg az aratási munkálatokat. Az éjszakai középhőmérséklet 15-20 °C között ingadozott. A dekád középhőmérséklete az átlag körül alakult, viszont a csapadékösszeg az átlag alatt maradt.

Fenológiai állapotok (07.01. - 07.15.):

Őszi árpa: betakarították

Őszi búza: betakarítás

Őszi káposztarepce: betakarították

Tavaszi árpa: betakarítás

Zab: betakarítás

Fénymag: betakarítás

Napraforgó: virágzás

Kukorica: teljes virágzás

Lucerna: hajtás növekedés, **maglucerna:** virágzás vége

Őszi hagyma: betakarítás

Magról vetett hagyma: fejesedés

Cukorrépa: gyökérfejlődés

Burgonya: bogyófejlődés

Ültetvények: Alma: gyümölcsérés

Agrárügyi Főosztály
Növény- és Talajvédelmi Osztály

Kajszi: betakarítás

Őszibarack: gyümölcsnövekedés, végső gyümölcsméret kialakulása

Cseresznye - Meggy: öregedés, betakarítás utáni állapot

Szilva: gyümölcsszíneződés

Szőlő: fűrtzáródás kezdete

Dinnye:érés

Károsító-helyzet:

Őszi kalászosok (őszi árpa, őszi búza): A megyében a legtöbb helyen sikeresen befejeződtek az őszi kalászosok betakarítása. Az aratási munkálatokat csak helyenként zavarta egy-egy zápor zivatar, de jelentős csapadék sehol sem rontotta a termények minőségét.

A gabonatarlókon hagyott szalma bálázásra, és elszállítása folyamatos, a tarlók tarlólánhántása is megkezdődött. A tarlókon nagy számban megtalálhatók az ürömlevelű parlagfű – *Ambrosia artemisiifolia* 15-20 cm-es egyedei, melyeken a virágzat kialakulása folyamatos. A ellene történő gyomirtási munkálatokat a pollenszórás előtt el kell végezni.

A gabonatarlókban jelentős mértékben megtalálhatók az ürömlevelű parlagfű – *Ambrosia artemisiifolia* frissen kikelt, 10-15 cm-es egyedei. A visszamaradó tarlókon látványos fejlődésre kell számítani, a gyomirtást a pollenszórás előtt el kell végezni.

Tavaszi árpa - Fénymag - Zab: A tavaszi kalászosok betakarítása folyamatosan zajlik.

Őszi káposztarepce: Az őszi káposztarepce betakarítása befejeződött, a visszamaradó tarlók tarlólánhántása folyamatban van.

Kukorica: A kukorica állományok jelentős vízhiányban szenvednek. A levelek csavarodnak, fejlődésük lelassult. A hibridkukorica állományokban folyamatosan zajlanak a szemlézések, valamint párhuzamosan megkezdődtek a címerzési munkálatok is.

A kukoricamoly - *Ostrinis nubilalis* első nemzedék rajzása vége felé jár. A fénycsapda fogások jelentősen lecsökkentek. A megyében a gyapottok bagolylepke – *Helicoverpa armigera* rajzása nem jelentős. A száraz, meleg időjárás kedvez a levéltetű és atka (pl.: fekete répa levéltetű – *Aphis fabae*, zselnicemeggy levéltetű - *Rhopalosiphum padi*, kétfoltos takácsatka – *Tetranychus urticae* stb.) populációk kártételének. Az amerikai kukoricabogár - *Diabrotica virgifera virgifera* megtalálható az állományokban, de jelentős károkat nem okoz. Az állományokban megkezdődtek a fungicid állománykezelések a csőfuzáriózis (*Fusarium* spp.) ellen.

Napraforgó: Az állományokban 100%-os a virágzás. Az állományok jól fejlettek, károsítók és kórokozók (pl.: fekete répa levéltetű – *Aphis fabae*, fehérpenészes rothadás - *Sclerotinia sclerotiorum*, fómás szárfoltosság - *Phoma macdonaldii*, alternáriás betegség - *Alternariaster helianthi*, *A. helianthiinficiens*, botrítisztes tányérrothadás - *Botrytis cinerea*) megtalálhatóak, de jelentős kártétel nem alakult ki.

Lucerna: A harmadik növendék kaszálása lassan megkezdődik. A maglucernákban véget ért a virágzás. A lucerna magkártevői (lucernapoloska - *Adelphocoris lineolatus*, sárga lucerna-magormányos - *Tychius flavus*, lucerna magdarázs - *Bruchophagus roddi*, lucernabimbó-gubacsszúnyog - *Contarinia medicaginis*, lucernahüvely-gubacsszúnyog - *Asphondylia miki*, somkóró-bagolylepke - *Heliothis maritima*) ellen megkezdődtek az állomány szintű kezelések.

Hagyma: A őszi vetésű hagyma betakarítása megkezdődött, a tavaszi vetésű állományok szépen fejlődnek, a károsítókkal szemben folyamatosak a megelőző fungicides, és inszekticides védekezések (pl.: hagyma peronoszpóra – *Peronospora destructor*, hagymalégy – *Delia antiqua*, stb.).

Burgonya: A burgonya állományokban befejeződött a virágzás. A meleg, száraz időjárás kedvez a levéltetvek (pl.: sárga szilva levéltetű – *Brachycaudus helichrysi*, zöld őszibarack levéltetű – *Myzus persicae*) felszaporodásának, ezért a termelők folyamatos preventív védekezést folytatnak. A burgonyabogár - *Leptinotarsa decemlineata* kártétele megfigyelhető az állományokban, de a folyamatos védekezéseknek köszönhetően jelentős károk nem alakultak ki. A fitoftóra - *Phytophthora infestans*, és az alternáriás foltosság - *Alternaria solani*, *A. alternata* ellen is folyamatosak a fungicides állománykezelések.

Almatermésűek: Alma ültetvényekben a sikeres védekezés következtében alacsony a kórokozók és kártevők okozta kártétel. Kiskertekben látványos tüneteket okoznak a molyok (pl.: almamolyok - *Laspeyresia pomonella*, almalevél aknázómoly - *Phyllonorycter corylifoliella*) a levéltetvek (pl.: levélpirosító alma levéltetű – *Dysaphis devectora*, szürke alma levéltetű – *Dysaphis plantaginea*), valamint az atkák (pl.: kétfoltos takácsatka - *Tetranychus urticae*, piros gyümölcsfa levélatka - *Panonychus ulmi*). Lisztharmat - *Podosphaera leucotricha*, valamint ventúriás varasodás - *Venturia inaequalis* tüneteket az arra érzékeny fákön lehet találni. A mechanikai, vagy rovarsebzéseken keresztül könnyen fertőződhet a termés *Monilia fructicola* kórokozóval, mely moniliás gyümölcsrothadást okozza.

Csonthéjasok: Mind a kiskertekben, mind az ültetvényekben javában zajlik a sárgabarack szedése. A termés jó minőségű és bőséges. Kiskerti fákön a gyümölcs minőségét a sztigminás betegség – *Stigmia carpophila* termésen kialakuló kiemelkedő, elparásodó foltjai rontják, valamint a moniliás gyümölcsrothadás - *Monilia fructicola* is megfigyelhető. Őszibarack ültetvényekben folyamatosak a preventív védekezések a kórokozók (főleg a moniliás gyümölcsrothadás ellen - *Monilia fructicola*) és a kártevők (pl.: barackmoly - *Anarsia lineatella*, a keleti gyümölcsmoly – *Grapholita molesta*, kéregmoly - *Enarmonia formosana*, zöld őszibarack levéltetű – *Myzus persicae*) ellen.

Szilva állományokban látványos tüneteket okoznak a pajzstetvek (pl.: rövidfakú viaszos pajzstetű - *Pseudococcus viburni*), valamint a csipkésposloskák (pl.: körte csipkés posloska - *Stephanitis pyri*). Kiskertekben továbbra is gondot okoznak a levéltetű (pl.: hamvas szilva levéltetű – *Hyalopterus pruni*, sárga szilva levéltetű – *Brachycaudus helichrysi*) kolóniák, a polisztigmás levélfoltosság – *Polystigma rubrum* és a rozsdá - *Tranzschelia pruni-spinosae*, *T. discolor* kórokozók.

Szőlő: Az ültetvényekben a védekezések gerincét a botritiszes bogyórothadás – *Botrytis cinerea*, és a levélatkák (pl.: kétfoltos takácsatka – *Tetranychus urticae*, piros gyümölcsfa levélatka - *Panonychus ulmi*, szőlő levélatka - *Calepitrimerus vitis* szőlő gubacsatka - *Eriophyes vitis*) elleni védekezések adják. Amerikai szőlőkabócát - *Scaphoideus titanus*, mely a szőlő aransárgaság fitoplazma - *Flavescence dorée* vektorszervezete, egyelőre nem fogtunk, de a csapdázása folyamatos.

Szolnok, 2017.07.17.

Balázsné Vajda Éva Edina
osztályvezető

